

THUIS ITALIAANS · GRATIS GIDS

Italiaans in het restaurant

en verstaan wat de ober terugzegt

Foto: Guilhem Vellut, CC BY 4.0

Alle zinnen uit het artikel op Ciao tutti, plus de zinnen die er net niet in pasten. Van de reservering tot de rekening.

Ciao,

Fijn dat je dit meeneemt. Ik heb het gemaakt na het artikel dat je op Ciao tutti las, omdat een avond uit eten in Italië uit veel meer zinnetjes bestaat dan er in één artikel passen: de allergie die je moet kunnen melden, het brood dat op is, de vraag of jullie samen of apart betalen.

Het boekje volgt gewoon de avond, van de deur tot de rekening. Links staat steeds wat jij zegt, rechts wat je terugkrijgt. Dat tweede deel slaat bijna iedereen over, en dat is precies het deel dat het verschil maakt tussen een zin opzeggen en een gesprek voeren.

De laatste bladzijde is een spiekbriefje: printen, of als foto op je telefoon zetten. Dan heb je het bij de hand op het enige moment dat het telt, met de ober al naast de tafel.

Alessio

- 1 De tafel: reserveren of gewoon binnenlopen
- 2 De drie vragen die altijd komen
- 3 De kaart lezen, en hoeveel je bestelt
- 4 Bestellen: vorrei, prendo of per me
- 5 Wat de ober zegt, en waarom je het niet verstaat
- 6 Allergieën, kleine verzoeken en de rekening
- 7 Het spiekbriefje

De tafel: reserveren of gewoon binnenlopen

Aan de telefoon heb je één zin nodig. De rest van het gesprek bestaat uit drie vragen die je vooraf kent.

Reserveren doe je in Italië nog vaak gewoon telefonisch, ook bij restaurants die op internet staan. Begin met *buonasera*, zeg je zin, en laat de rest komen.

Buonasera, vorrei prenotare un tavolo per stasera.	Goedenavond, ik wil graag een tafel reserveren voor vanavond. <i>Voor morgen: per domani sera. Voor zaterdag: per sabato sera.</i>
Per quante persone?	Voor hoeveel personen?
Siamo in due. / Siamo in quattro.	We zijn met z'n tweeën. / met z'n vieren. <i>Of gewoon het getal: due, tre, quattro. Dat mag ook.</i>
Per che ora?	Hoe laat?
Alle otto e mezza, va bene?	Half negen, kan dat? <i>Alle otto is acht uur, alle nove negen uur. E mezza is het halve uur erna, niet ervoor.</i>
A che nome?	Op welke naam?
A nome Saskia.	Op naam van Saskia.
Va bene, a stasera!	Prima, tot vanavond! <i>Hiermee is het gesprek afgelopen. Je hoeft niets meer te zeggen dan grazie, arrivederci.</i>

A nome, niet mi chiamo

Op *a che nome?* antwoord je niet met *mi chiamo*.... Dat is grammaticaal correct en klinkt toch mis, zoals "ik heet Saskia" tegen iemand die alleen de naam voor in het boekje nodig heeft.

Zeg *a nome Saskia*, op naam van Saskia. Twee woorden, en je klinkt meteen als iemand die dit vaker doet.

Of je loopt gewoon naar binnen

Buonasera, un tavolo per due?	Goedenavond, een tafel voor twee? <i>Met de vragende toon erbij is dit genoeg. Meer hoeft er niet bij.</i>
Abbiamo prenotato, a nome Saskia.	We hebben gereserveerd, op naam van Saskia.
Quanto si aspetta?	Hoe lang is de wachttijd? <i>Antwoord: dieci minuti, una mezz'ora, of stasera è tutto pieno, vanavond is alles vol.</i>
Prego, si accomodi. / Accomodatevi.	Gaat u zitten. / Gaan jullie zitten. <i>Vaak alleen prego, met een gebaar naar de tafel. Dat is de uitnodiging.</i>

Hoe laat gaan Italianen eten?

Later dan jij gewend bent. De keuken opent rond half acht, maar om acht uur zit je er in het noorden vaak nog vrijwel alleen, en in het zuiden zeker. Negen uur is heel normaal.

En tussen de middag en de avond is de keuken dicht: *cucina chiusa*. Tussen drie en zeven krijg je in een echt restaurant niets meer dan een koffie of een aperitivo. Wil je op dat uur toch eten, zoek dan een bar met *tavola calda* of een pizzeria met doorlopende bediening, *orario continuato*.

DEEL 2

De drie vragen die altijd komen

Zodra je zit, krijg je deze drie. In die volgorde, in heel Italië.

Dentro o fuori?

Binnen of buiten?

In de zomer meestal de allereerste vraag, soms al in de deuropening.

Fuori, grazie. / Dentro, grazie.

Buiten graag. / Binnen graag.

Of met een reden erbij: dentro, fa un po' freddo, binnen, het is een beetje fris.

Naturale o frizzante?

Plat of met bubbels?

Je hoort ook liscia o gassata. Precies hetzelfde, andere streek.

Naturale, per favore. Una bottiglia grande.

Plat graag. Een grote fles.

Avete deciso?

Heeft u al gekozen?

Letterlijk: hebben jullie besloten. Waarom dat meervoud, staat in deel 5.

Ancora un minuto, grazie.

Nog even, we zijn er nog niet uit.

De handigste zin van de avond. Je krijgt een knikje en nog vijf minuten. Ben je wel zover: sì, siamo pronti.

Water bestel je, kraanwater krijg je niet

In een Italiaans restaurant staat er geen karaf op tafel: water bestel je per fles, en het staat op de rekening. Een grote fles voor twee is *una bottiglia grande*, anderhalve liter. Met *una caraffa d'acqua* vraag je om kraanwater: dat kan in sommige zaken wel degelijk, maar reken er niet op.

DEEL 3

De kaart lezen, en hoeveel je bestelt

antipasti

voorgerechten

primi

pasta, risotto, soep

Het eerste gerecht, niet het hoofdgerecht.

secondi

vlees of vis

Let op: zonder bijgerecht. Groente en aardappels bestel je apart.

contorni

bijgerechten

Groente, salade, patat, en de insalata mista.

dolci

nagerechten

il piatto del giorno

het daggerecht

Vaak niet op de kaart maar mondeling. Vraag ernaar, het is meestal het beste.

Je hoeft niet alle gangen te nemen

Antipasto, primo, secondo, contorno en dolce is het complete rijtje, maar bijna niemand eet dat op een doordeweekse avond. Een primo met een salade erbij is een prima maaltijd. Wat wél opvalt: twee mensen die samen één gerecht delen. Neem dan liever ieder een primo.

Bestellen: vorrei, prendo of per me

Alle drie goed. Ze doen alleen niet hetzelfde.

WAT JE ZEGT	WAT HET IS	WANNEER
vorrei	ik zou graag willen	Beleefd en voorzichtig. Aan de telefoon, of als je iets vraagt wat misschien niet kan: <i>vorrei vedere il menù, vorrei cambiare tavolo.</i>
prendo	ik neem	Gewone tegenwoordige tijd. Menu in de hand, keuze gemaakt: <i>prendo una carbonara.</i>
per me	voor mij	De kortste en de meest Italiaanse. Geen werkwoord, geen moeite: <i>per me una carbonara.</i>

Je hoeft dus niets moeilijks te zeggen om aan tafel goed voor de dag te komen. Per me en de naam van het gerecht is genoeg, en het klinkt alsof je er thuishoort.

De zinnen eromheen

Vorrei vedere il menù, per favore.	Mag ik de kaart zien? <i>Je hoort en leest ook la carta. Hetzelfde.</i>
Che cosa ci consiglia?	Wat raadt u ons aan? <i>De beste vraag van het boekje. Je krijgt bijna altijd het gerecht waar de keuken trots op is.</i>
Qual è il piatto del giorno?	Wat is het daggerecht?
Che cos'è questo?	Wat is dit? <i>Met je vinger op de kaart. Volstrekt normaal, ook voor Italianen.</i>
Un bicchiere di vino rosso della casa.	Een glas rode huiswijn.
Mezzo litro di rosso, per favore.	Een halve liter rood, alstublieft. <i>Huiswijn komt vaak per kwart, halve of hele liter in een karaf: un quarto, mezzo litro, un litro.</i>
Basta così, grazie.	Zo is het goed, dank u. <i>Het antwoord op altro?, nog iets? Hiermee sluit je de bestelling af.</i>

Neem gerust de huiswijn

De *vino della casa* is geen restpartij: het is de wijn die de zaak zelf drinkt, meestal van een producent uit de streek, en hij kost een fractie van de flessen op de kaart. In een familierestaurant is dat vaak de beste verhouding tussen prijs en glas van de hele avond.

Twijfel je? *Com'è il vino della casa?*, hoe is de huiswijn. Je krijgt een eerlijk antwoord, en soms eerst een slokje om te proeven.

Allora, per me una carbonara. E da bere mezzo litro di rosso della casa e una bottiglia grande di acqua naturale. Basta così, grazie.

Voor mij een carbonara. En te drinken een halve liter rode huiswijn en een grote fles plat water. Zo is het goed, dank u.

Dat is een complete bestelling, in drie zinnen, zonder één moeilijke werkwoordsvorm.

Wat de ober zegt, en waarom je het niet verstaat

Dit is het stukje dat bijna nergens wordt uitgelegd.

Aan tafel zit je meestal niet alleen, en dan praat de ober niet tegen jou maar tegen jullie. Alle werkwoorden komen dus in het meervoud, en dat is net de vorm die je in de les het minst geoefend hebt. Het zijn dezelfde woorden, je herkent ze alleen niet meer.

WAT JE GELEERD HEBT	WAT JE HOORT	BETEKENIS
hai deciso	avete deciso	hebben jullie gekozen
prendi	prendete	nemen jullie
vuoi	volete	willen jullie
desidera	desiderate	wat wenst u, wat wensen jullie
ti porto	vi porto	ik breng jullie
sei pronto	siete pronti	zijn jullie zover

Eén ding scheelt: op straat moet je de beleefdheidsvorm herkennen (vada, giri), aan tafel gewoon het meervoud. Dat is de vorm op -ate en -ete, en die is regelmatig.

De zinnen die tijdens het eten langskomen

E da bere?	En te drinken?
Prendete un antipasto?	Nemen jullie een voorgerecht?
Altro?	Nog iets? <i>Antwoord: basta così, grazie.</i>
Arriva subito.	Komt eraan.
Mi dispiace, è finito.	Sorry, dat is op. <i>Gebeurt vaak met het daggerecht en met de vis. Vraag dan: e allora che cosa ci consiglia?</i>
Ci vogliono venti minuti, va bene?	Het duurt twintig minuten, is dat goed? <i>Standaard bij risotto en bij vlees uit de oven. Va bene, aspettiamo: prima, we wachten wel.</i>
Come la vuole la carne?	Hoe wilt u het vlees? <i>Antwoord: al sangue (rood), media (medium), ben cotta (doorbakken).</i>
Buon appetito!	Eet smakelijk! <i>Je antwoordt grazie, altrettanto: dank u, van hetzelfde.</i>
Tutto bene? Tutto a posto?	Smaakt het? Is alles in orde? <i>Halverwege het gerecht. Antwoord: ottimo, grazie, of buonissimo.</i>
Avete finito? Posso portare via?	Bent u klaar? Mag ik afruimen?

Je hoeft ze niet te kunnen zeggen

Alleen te herkennen. Jij blijft gewoon je eigen korte zin gebruiken. Deze vormen zijn er om te verstaan, niet om te oefenen.

Allergieën, kleine verzoeken en de rekening

Het deel dat je hopelijk niet nodig hebt, en de twee zinnen die je zeker nodig hebt.

Wat je niet kunt of niet wilt eten

Sono vegetariano. / Sono vegetariana.

Ik ben vegetariër.

-o als je een man bent, -a als je een vrouw bent. Voor veganistisch: vegano, vegana.

Sono allergico alle noci. / allergica

Ik ben allergisch voor noten.

Verder: arachidi (pinda's), crostacei (schaaldieren), uova, latte.

Sono celiaco. / celiaca. Senza glutine.

Ik heb coeliakie. Glutenvrij.

Veel Italiaanse keukens hebben pasta senza glutine. Zeg het vóór je bestelt.

Questo piatto contiene pesce?

Zit er vis in dit gerecht?

Ook handig: c'è carne?, zit er vlees in.

Si può avere senza formaggio?

Kan het zonder kaas?

De kleine dingen aan tafel

Ancora un po' di pane, per favore.

Nog wat brood, alstublieft.

Un'altra bottiglia d'acqua, per favore.

Nog een fles water, alstublieft.

Scusi, dov'è il bagno?

Sorry, waar is het toilet?

De rekening

Hier zit de grootste vergissing van de avond, en het is geen taalfout. In Italië komt de rekening niet vanzelf: blijven zitten wachten wordt gelezen als "ze hebben het nog gezellig", en zo ben je zomaar een half uur kwijt. Je vraagt erom.

Ci fa il conto, per favore?

Mogen we de rekening?

Letterlijk: maakt u de rekening voor ons. Dit is de nette manier.

Il conto, quando può.

De rekening, wanneer het u uitkomt.

Korter, met oogcontact. Ook prima.

Possiamo pagare con la carta?

Kunnen we pinnen?

Meestal kan het. In een klein familierestaurant vraag je het beter even vóór je bestelt.

Paghiamo separatamente, si può?

Kunnen we apart betalen?

Kan vaak niet. Italianen betalen samen en rekenen het onderling af.

Grazie, era tutto buonissimo.

Dank u, het was allemaal heerlijk.

Drie woorden bij het weggaan die altijd een glimlach opleveren.

Het coperto is geen fooi en geen oplichterij

Die twee of drie euro per persoon op de rekening is het couvert: brood, bestek, tafellinnen, bediening. Het staat altijd op de kaart vermeld, meestal onderaan in kleine letters.

Fooi is niet verplicht en niet gebruikelijk zoals bij ons: naar boven afronden is meer dan genoeg.

Het spiekbriefje

Print deze bladzijde, of maak er een foto van. Dit is het enige dat je aan tafel nodig hebt.

DIT ZEG JIJ

Vorrei prenotare un tavolo per stasera.

Ik wil graag reserveren voor vanavond.

Siamo in due. Alle otto e mezza.

Met z'n tweeën. Om half negen.

A nome Saskia.

Op naam van Saskia.

Un tavolo per due, per favore.

Een tafel voor twee.

Fuori, grazie. / Dentro, grazie.

Buiten graag. / Binnen graag.

Naturale, per favore. Bottiglia grande.

Plat water. Grote fles.

Ancora un minuto, grazie.

Nog even, we zijn er nog niet uit.

Che cosa ci consiglia?

Wat raadt u ons aan?

Per me una carbonara.

Voor mij een carbonara.

Mezzo litro di rosso della casa.

Halve liter rode huiswijn.

Sono allergico / allergica a...

Ik ben allergisch voor...

Ancora un po' di pane, per favore.

Nog wat brood.

Basta così, grazie.

Zo is het goed, dank u.

Ci fa il conto, per favore?

Mogen we de rekening?

Possiamo pagare con la carta?

Kunnen we pinnen?

Grazie, era tutto buonissimo!

Dank u, het was heerlijk!

DIT HOOR JIJ

Per quante persone? Per che ora?

Voor hoeveel personen? Hoe laat?

A che nome?

Op welke naam?

Prego, accomodatevi.

Gaat u zitten.

Dentro o fuori?

Binnen of buiten?

Naturale o frizzante? / liscia o gassata

Plat of met bubbels?

Avete deciso? Siete pronti?

Hebben jullie gekozen?

E da bere?

En te drinken?

Prendete un antipasto?

Nemen jullie een voorgerecht?

Altro?

Nog iets?

Come la vuole la carne?

Hoe wilt u het vlees?

Arriva subito. / Ci vogliono venti minuti.

Komt eraan. / Duurt twintig minuten.

Mi dispiace, è finito.

Sorry, dat is op.

Buon appetito!

Eet smakelijk! (→ grazie, altrettanto)

Tutto bene? Tutto a posto?

Smaakt het?

Posso portare via?

Mag ik afruimen?

il coperto

het couvert, geen fooi

Alessio · thuisitaliaans.com · deel dit gerust met je reisgenoten

Wat je nu nog mist

Je hebt de zinnen. Wat je nog niet hebt, is het oor: die woorden herkennen wanneer een ober ze in één adem uitspreekt, met de keuken achter zich en drie tafels tegelijk.

Dat leer je niet door te lezen. Alleen door te luisteren, in kleine stukjes, vaak. Vijf minuten per dag doen meer dan een uur op zondag. Dat zie ik bij mijn cursisten iedere keer opnieuw.

Daarom nog twee dingen, en dan laat ik je met rust.

Oefen verder met de app: Ti

Dit boekje geeft je de zinnen voor één avond. Wil je daarna echt verder komen, dan heb ik daar **Ti** voor gemaakt: mijn app om écht Italiaans te leren, van A1 tot C2.

- Alle uitleg, grammatica en vertalingen in het Nederlands.
- Een echte cursus langs de officiële ERK-niveaus, met checkpoints en examens.
- Actief oefenen bij elke stap: schrijven, luisteren, dialogen, spelletjes.
- Italiaanse klassiekers, van Manzoni tot Pirandello, herschreven voor jouw niveau.
- Een woordenboek met voorbeelden, synoniemen en woordfamilies, in veertien talen.

Gratis te downloaden. Vijf minuten per dag is genoeg om te beginnen.

Zoek op **amo Italiaans**

Of doe het samen: les tussen Ede en Amsterdam of online

Ik geef Italiaanse les tussen Ede en Amsterdam en online. Geen rijtjes stampen: we oefenen de gesprekken die je op reis echt voert, inclusief het lastige deel: het antwoord dat je terugkrijgt.

Kom gerust een keer vrijblijvend kennismaken. Ook als je denkt dat je “geen talenknobbel” hebt; dat hoor ik zo vaak dat ik het inmiddels niet meer geloof.

→ [Vraag een gratis proefles aan op thuisitaliaans.com](https://thuisitaliaans.com)

En bestel vanavond gewoon in het Italiaans, ook als het niet perfect gaat. *Per me una carbonara* is genoeg. De rest komt vanzelf.

Buon appetito!

Alessio is Italiaan en geeft Italiaanse les, tussen Ede en Amsterdam en online. Op thuisitaliaans.com schrijft hij over de taal zoals die echt gesproken wordt.

Dit boekje hoort bij zijn artikelen op Ciao tutti. Je vindt het altijd terug op thuisitaliaans.com/ciaotutti/restaurant.

© Alessio · thuisitaliaans.com · Stuur dit boekje gerust door en print het zo vaak je wilt, ook voor je eigen les. Wijzigen of verkopen mag niet, en noem er altijd de bron bij: CC BY-NC-ND 4.0.

Foto op de omslag: Via Roma bij avond, Turijn, door Guilhem Vellut, bewerking door Bruce The Deus, CC BY 4.0, via Wikimedia Commons (commons.wikimedia.org, bestand: Night view of Via Roma, Turin - Edit (Italy, 2019).jpg). De bijgesneden foto valt onder dezelfde licentie.